

ЗАМІСТЬ
ПЕРЕДМОВИПОЛІТИЧНИЙ
«ОСКАР»
ЗЕЛЕНСЬКОГО

21 квітня 2019 року о восьмій вечора під саундтрек до фільму «Слуга народу» «Я люблю свою страну...» Володимир Зеленський та члени його команди вийшли до журналістів.

Здається, саме в ту мить цю нехитру пісеньку наспівував не лише сам кандидат-тріумфатор, а й ті 73 відсотки, які голосували за нього.

Українські та іноземні журналісти, які заповнили бізнес-центр «Парковий», із нетерпінням чекали на тріумфальну промову новообраного президента. Зеленський сявав. А разом з ним — ті, хто вів його до перемоги: Андрій Богдан, Дмитро Разумков, Кирило Тимошенко, Андрій Єрмак, Олександр Данилюк і дружина Володимира — Олена. Над ними розліталася конфеті, зала гуділа, штабісти готові були пуститися в танець.

«Ми зробили це разом...» — із притаманним йому інтонуванням Зеленський розпочав свою промову. Спершу, як належить акторові на отриманні «Оскара», він подякував команді,

Виступ Зеленського 21 квітня у штабі після перемоги на президентських виборах. Відео: ТСН

родині, близьким, дружині Олені та навіть двом прибиральницям — Оксані та Любі, які поралися в штабі. Згадав і про символічний 73-й сектор на «Олімпійському», де він разом з командою знімував славнозвісний ролик «Стадіон так стадіон».

Володимир, ще не вийшовши із образу свого кіношного героя — Василя Голобородька, намагався жартувати, кидаючи шпильки на адресу Служби безпеки України, яка, за його словами, увесь час тримала його в тонусі, й демонструвати оптимізм. Схоже, Зеленський, прощаючись із концертною кар'єрою, розраховував на такі ж гучні оплески, виходячи на політичну сцену. Зрозуміло, він звик подобатися публіці й чути вигуки: «Браво!», «Біс!» та й не дивно. Йому аплодували великі концертні зали Москви, Києва, Одеси, Юрмалі, Мінська та інших міст колишнього СРСР, для яких зірка Володимира Зеленського засяяла у 1997 році після перемоги в «КВК» Маслякова. Саме тоді телевізійна слава звалилася на 19-річного актора. До президентства він лишався популярним та улюбленим актором для багатьох українців.

Утім, чи міг він тоді, увечері 21 квітня 2019 року, отримавши приголомшливу перемогу на президентських виборах, уявити собі, що за якихось пів року він чутиме на свою адресу вже «Ганьба!» і «Зелю — геть!»? І не лише від виборців свого головного опонента — Петра Порошенка, а й від волонтерів, військових і політиків.

За кілька місяців після інавгурації він почне позбуватися тих, хто вів його до перемоги. Першим буде секретар РНБО Олександр Данилюк, який начебто образився на Зеленського через те, що не став прем'єр-міністром. Другим з команди піде голова Офісу президента Андрій Богдан — той, хто був поруч з ним під час перших кроків у великій політиці. Далі свої посади втратили прем'єр-міністр Олексій Гончарук і генеральний прокурор Руслан Рябошапка.

Усі ці люди якраз і були тим колективним Зеленським, якого країна обрала 21 квітня 2019 року. Бо до фіналу президентської кампанії не існувало політика Зеленського. Зовсім. Він був талановитим коміком, менеджером телеканалу

«Інтер» і «Студії Квартал-95». Актором, що зіграв вчителя Голубородька, котрий у серіалі став на чолі держави. Його президентський образ був зліплений тими, хто був поруч з ним.

Не знаю, чи пам'ятає сам Зеленський про свою обіцянку, яку він озвучив увечері 21 квітня, але я нагадаю. «Я обіцяю, я ніколи не підведу вас усіх», — мовив він, звертаючись і до виборців, і до своїх соратників.

Ця книжка — спроба зрозуміти, яким насправді є Володимир Зеленський. Без гриму. Без ретушування пресслужби. Без оцього колективного президента, який і надалі присутній у його житті, але з іншими наближеними до нього людьми.

Зеленський — це не лише те, що ми могли спостерігати в публічній площині останні 23 роки. Зеленський — це все те, що його формувало, починаючи із Монголії, куди він потрапив разом із батьками в дитинстві, і завершуючи тими, хто у владі став «Сім'єю Квартал-95».

Кожен епізод із життя шостого президента України — мозаїка, із якої складається портрет Володимира Олександровича. Людини, яка без політичного досвіду і відповідних знань пообіцяла українцям змінити державу. Людини, якій довірили свої голоси 13,5 мільйона виборців. Людини, яка має розуміти: велика довіра — це і велика відповідальність.

У цій книжці не буде моралізаторства, упередженості й маніпуляцій. Лише факти. Я просто хотів відтворити портрет шостого президента без гриму.

Наскільки це вдалося мені — судити вам, шановні читачі.

Сергій Руденко

ЕПІЗОД 01

ПОХІД У ПРЕЗИДЕНТИ

31 грудня 2018 року. П'ять хвилин до опівночі. Із шампанським у руках українці чекають на Новий рік. Зворотний відлік годинника, очікування виступу президента. Для Петра Порошенка це новорічне привітання — останнє у статусі глави держави.

Соціологія невблаганна. Лише 11,6 %, за даними Київського міжнародного інституту соціології, готові проголосувати за діючого президента. Фавориткою перегонів є багатолітня опонентка Порошенка — Юлія Тимошенко із 21,2 %. Третій, імовірний кандидат у президенти, — художній керівник «Студії Квартал-95» Володимир Зеленський, маючи 14,6 %, ще жодним словом не обмовився про намір балотуватися на посаду глави держави.

І ось традиційний новорічний виступ «Кварталу» на телеканалі «1+1» переривається для привітання від президента. Але замість Порошенка на екрані з'являється Володимир Зеленський. У білій сорочці із засуканими рукавами,

він виходить із куліс. «Добрий вечер, друзя...» — починає він російською і вже на 15-й секунді переходить на українську мову.

Він говорить про три шляхи, які є в українців.

Перший — жити, як живеш.

Другий шлях — зібрати свої речі і поїхати за кордон.

І третій — спробувати щось самому змінити в Україні.

«І я для себе вибрав саме третій шлях. Мене давно всі запитують: «Йдеш чи не йдеш?». Ви знаєте, на відміну від наших великих політиків, я не хотів вам марно обіцяти. І зараз, за декілька хвилин до Нового року, я вам дещо пообіцяю і відразу виконаю. Дорогі українці, я обіцяю вам піти в президенти. І відразу виконую. Я йду в президенти», — промовляє Зеленський.

Певен, що за новорічними столами не всі навіть і збагнули, що в ту мить відбулося. Все це збоку видавалося частиною шоу «Кварталу».

Концертне закулісся. Приглушене світло. Усміхнений Зеленський. Голос, яким говорить у мультіку ведмедик Падінгтон. Ну який в біса кандидат у президенти? Де краватка? Де костюм? Де традиційні пафосні слова? Де все це? Де зрештою Петро Порошенко? Його прихильники, побачивши на «плюсах» Володимира Олександровича замість Петра Олексійовича, зчинили у соціальних мережах справжній гвалт. «Хто? Цей клоун?», «Та хто він такий, щоб іти в президенти?!», «Що це за нахабство?!». Дописувачі не добирали виразів на адресу Зеленського, олігарха Коломойського, який контролює «1+1», і генерального директора телеканалу Олександра Ткаченка, який згодом стане народним депутатом від «Слуги народу», а пізніше — міністром культури України.

Очевидно, як невдалий жарт сприйняли заяву художнього керівника «Студії Квартал-95» і у багатьох передвиборчих штабах.

Утім, в ту новорічну ніч Зеленський був як ніколи серйозним.

Зеленський: Я йду у президенти України. Відео: Студія Квартал-95 Online

Ті, хто сприйняв виступ актора за звичайний розіграш відомого коміка, навіть і не підозрювали, з рішенням іти в президенти Зеленський визначився вже давно. Його команда давно почала готуватися до виборів. Усе літо 2018-го Володимир тримав інтригу, підтролюючи Святослава Вакарчука: «Славо, ти йдеш чи ні? Бо якщо ти, то і я. Тому якщо ти залізно „так“ або точно „ні“, то тоді і я. А то всі питають, ну, що я. А що я? Я-то — зрозуміло. Що ти? Просто якщо ти і я, то це — ми. Розумієш? І якщо „ми“, то це — всіх».

Як згадує політик Роман Безсмертний, ще задовго до початку передвиборчої кампанії він зустрівся зі Святославом Вакарчуком і попросив його не балотуватися у президенти та переконати у цьому ж Володимира Зеленського.

«Я сказав: „Славо, я вас поважаю як митця, але прошу, зустріньтеся, будь ласка, із Зеленським і домовтеся, що ні ви, ні Зеленський не будете балотуватися. Тому що в разі такого балотування обох ви просто розламаєте Україну і далі буде дуже складно говорити про наступні речі“. Я не знаю, чи дослухався Вакарчук до мене, чи до когось іншого, але він вчинив абсолютно розумно, він не став балотуватися. Натомість він двинув у штангу під час парламентської кампанії. І я це прекрасно розумію, бо знав чудово: ні один, ні другий не здатні були звалити на свої плечі ті проблеми, які стояли перед Україною, і ключова з них — війна», — розповів мені Безсмертний.

Попри все, восени 2018 року було сформовано штаб кандидата в президенти, до якого долучився і Дмитро Разумков — чи не єдиний на той час медійний персонаж (окрім, звісно ж, самого фронтмена «Квартал-95»).

Команда Зеленського готувалася до виборів. На зиму 2018–2019 року вони оплатили рекламу на радіо та білборди з гаслом «Я не жартую». Саме на цей період була перенесена прем'єра третього сезону серіалу «Слуга народу», де актор зіграв роль Василя Голобородька.

Але сумнівно, що хтось тоді в команді Зеленського розраховував на перемогу. Та й сам Володимир, як каже ексголова Офісу президента Андрій Богдан, остаточно рішен-

ня щодо участі у президентській кампанії ухвалив лише 31 грудня 2018 року.

Зрозуміло, що для Зеленського і його соратників це була прекрасна можливість розкрутити перед майбутніми парламентськими перегонами зареєстровану у квітні 2016 року партію «Слуга народу».

Для Ігоря Коломойського, який мав напружені стосунки із Петром Порошенком, Зеленський став інструментом для торгу і з п'ятим президентом України, і з його вічною опоненткою — Юлією Тимошенко.

Хоча, як твердить політтехнолог Сергій Гайдай, команда Зеленського сприймала президентські вибори як своєрідну гру.

«У мене була розмова з людьми, які спілкувалися з братами Шефірами, його бізнес-партнерами. Вони, вже коли йшла кампанія, не вірили в його перемогу, думали, що такого не може бути. Мовляв, це просто щось найшло на Володимира, то хай пограється. Але коли він переміг, у них була ще більша розгубленість. Вони не знали, що робити, бо розуміли, яка це відповідальність і що старе життя закінчилося. Що не буде більше „95-го кварталу“, всіх їхніх продюсерських компаній... Вони розуміли, що потрапляють у зовсім іншу реальність, у якій треба бути зовсім іншими людьми. І вони були розгублені, намагалися з кимось консультуватися. Але це тільки вони. Бо в самого Зеленського було все по-іншому. Я думаю, що поруч з ним уже був Богдан, який йому казав: „Так, не хвилюйся, я знаю, що робити, як робити, треба рухатися вперед“. У той час усі дуже не любили Богдана, бо він був помітним біля президента і було помітно, що саме він є драйвером цього процесу», — розповів мені Гайдай.

Хоч як там не було, крок, зроблений Володимиром Зеленським у ніч на новий, 2019 рік, змінить не лише його розмірене зіркове життя. Цей крок змінить правила гри в українській політиці.

До слова, 22 березня 2019 року один з учасників президентських перегонів, політик Роман Безсмертний спробує зупи-

Безсмертний до Зеленського: Заберіть документи з ЦВК, бо це — сором і приниження нації. Youtube-канал Безсмертного